

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ до проекту Закону України "Про офіційну статистику"

I. Визначення проблеми

Відповідно до статті 355 глави 5 розділу V Угоди про асоціацію Україна – ЄС (ратифікована Законом України від 16 вересня 2014 р. № 1678) національна статистична система має дотримуватися Фундаментальних принципів ООН щодо офіційної статистики, з урахуванням *acquis* ЄС у сфері статистики, зокрема Кодексу норм європейської статистики, з метою гармонізації статистичної системи з європейськими нормами та стандартами. Одним із напрямів співробітництва у сфері статистики в Угоді визначено поступову гармонізацію української статистичної системи з Європейською статистичною системою, що передбачає створення статистичної системи, яка вироблятиме необхідну для громадян, суб'єктів господарювання й органів управління в Україні та ЄС статистичну інформацію. З цією метою, перш за все необхідно створити правову основу, а саме осучаснити Закон України "Про державну статистику", тобто привести його положення, статистичну термінологію у відповідність до європейських норм та стандартів.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Держава	+	
Респонденти і користувачі офіційної державної статистичної інформації (громадяни, суб'єкти господарювання, у тому числі суб'єкти малого підприємництва)	+	

Впровадження *acquis* ЄС у сфері статистики потребує удосконалення Закону України "Про офіційну статистику".

Зазначена проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки для виробництва офіційної статистики за європейськими нормами та стандартами необхідно створити правову основу – спеціальний законодавчий акт, яким визначити організаційні засади та функціонування національної статистичної системи, права і функції органів державної статистики, урегулювання правових відносин у сфері офіційної статистики.

Тому проблема може бути розв'язаною за допомогою прийняття нової редакції законодавчого акту у сфері статистики.

II. Цілі державного регулювання

Ціллю прийняття проекту Закону є гармонізація державної статистики зі статистичною системою ЄС, створення умов для провадження діяльності органів національної системи державної статистики згідно із загальноприйнятими принципами світової та європейської статистичної практики. У відповідності з європейськими принципами статистика має розроблятися та поширюватися національними статистичними органами незалежно від інших органів управління, особливо в частині визначення методології, методів і джерел отримання даних, термінів, змісту та форм поширення інформації тощо. Це підвищить довіру до органів державної

статистики та посилять їх спроможність забезпечувати користувачів достовірною інформацією щодо економічної, соціальної, демографічної та екологічної ситуації в Україні та її регіонах.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

Під час розроблення проєкту Закону визначено два способи досягнення визначеної цілі, а саме:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Удосконалення підзаконних нормативно-правових актів.	Збереження чинної редакції Закону України "Про державну статистику". Удосконалення підзаконних нормативно-правових актів з урахуванням асquis ЄС у сфері статистики.
Альтернатива 2 Прийняття нової редакції законодавчого акта у сфері статистики.	Прийняття нової редакції Закону України "Про офіційну статистику" з урахуванням асquis ЄС у сфері статистики. Визнання таким, що втратив чинність, Закону України "Про державну статистику".

Оцінка впливу на сферу інтересів держави:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Низькі. Розробка підзаконних нормативно-правових актів здійснюватиметься на виконання та в межах правових норм Закону України "Про державну статистику". Запровадження виробниками офіційної статистики нових європейських норм та стандартів не передбачено цим Законом. Цілі не будуть досягнуті.	Додаткові витрати відсутні.
Альтернатива 2	Високі. Фундаментальні принципи ООН щодо офіційної статистики, організаційні засади та функціонування національної статистичної системи будуть закріплені на законодавчому рівні. Державні органи (виробники офіційної статистики) діятимуть у межах повноважень та у спосіб, передбачений законом, що відповідає частині другій статті 19 Конституції	Додаткові витрати відсутні.

України. Цілі державного регулювання будуть досягнуті.	
--	--

Оцінка впливу на сферу інтересів респондентів і користувачів офіційної державної статистичної інформації (громадяни, суб'єкти господарювання, у тому числі суб'єкти малого підприємництва):

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Низькі. Не закріплені на законодавчому рівні гарантії щодо захисту персональних даних, якості офіційної статистики, які відповідають acquis ЄС у сфері статистики.	Залишаються без змін.
Альтернатива 2	Високі. Законом закріплюються окремі положення щодо захисту конфіденційних даних, які використовуються в статистичних цілях відповідно до Регламенту (ЄС) № 223/2009 і Типового закону (Generic Law on Official Statistics). Також визначені зобов'язання виробників офіційної статистики по забезпеченню якості, які передбачають оцінку та покращення якості, перевірку та редагування даних, комбінування даних з різних джерел, здійснення співставлення даних та використання статистичних методів оцінки для заповнення відсутніх даних відповідно до Регламенту (ЄС) № 223/2009 і Типового закону (Generic Law on Official Statistics).	Залишаються без змін.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
--	---	---

Альтернатива 1	1	При цій альтернативі цілі державного регулювання, не можуть бути досягнуті, інтереси держави, респондентів і користувачів офіційної державної статистичної інформації не будуть враховані.
Альтернатива 2	3	Альтернатива повною мірою забезпечує розв'язання всіх проблем, визначених у розділі I цього аналізу регуляторного впливу. Для реалізації не потребує додаткових витрат.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	<p>Інтереси держави: Низькі. Цілі не будуть досягнуті. Розробка підзаконних нормативно-правових актів здійснюватиметься на виконання та в межах правових норм Закону України "Про державну статистику". Запровадження виробниками офіційної статистики нових європейських норм та стандартів не передбачено цим Законом.</p> <p>Інтереси респондентів і користувачів офіційної державної статистичної інформації (громадяни, суб'єкти господарювання, у тому числі суб'єкти малого</p>	<p>Інтереси держави: Не потребує додаткових витрат.</p> <p>Інтереси респондентів і користувачів офіційної державної статистичної інформації (громадяни, суб'єкти</p>	Рейтинг 1 бал присвоєний, оскільки ця альтернатива є малоефективною, адже при ній не досягається мета, пов'язана з підвищенням захисту персональних даних, а також отримання якісної статистичної інформації.

	<p>підприємництва): Вигоди низькі. Не закріплені на законодавчому рівні гарантії щодо захисту персональних даних, а також якості офіційної статистики, які відповідають <i>acquis</i> ЄС у сфері статистики.</p>	<p>господарювання, у тому числі суб'єкти малого підприємництва): Витрати залишаються без змін.</p>	
Альтернатива 2	<p>Інтереси держави: Вигоди високі. Цілі державного регулювання будуть досягнуті, а саме: фундаментальні принципи ООН щодо офіційної статистики, організаційні засади та функціонування національної статистичної системи будуть закріплені на законодавчому рівні. Державні органи (виробники офіційної статистики) у виробництві офіційної статистики відповідно до європейських стандартів діятимуть у межах повноважень та у спосіб, передбачений законом, що відповідає частині другій статті 19 Конституції України.</p> <p>Інтереси респондентів і користувачів офіційної державної статистичної інформації (громадяни, суб'єкти господарювання, у тому числі суб'єкти малого</p>	<p>Інтереси держави: Додаткові витрати відсутні.</p> <p>Інтереси респондентів і користувачів офіційної державної статистичної інформації (громадяни, суб'єкти</p>	<p>Рейтинг 3 бали присвоєний, оскільки при цій альтернативі відбудеться гармонізація державної статистики зі статистичною системою ЄС, створення умов для провадження діяльності органів національної системи державної статистики згідно із загальноприйнятими принципами світової та європейської статистичної практики.</p>

	<p>підприємництва): Вигоди високі. Законом закріплюються окремі положення щодо захисту конфіденційних даних, які використовуються в статистичних цілях відповідно до Регламенту (ЄС) № 223/2009 і Типового закону (Generic Law on Official Statistics). Також визначені зобов'язання виробників офіційної статистики по забезпеченню якості, які передбачають оцінку та покращення якості, перевірку та редагування даних, комбінування даних з різних джерел, здійснення співставлення даних та використання статистичних методів оцінки для заповнення відсутніх даних відповідно до Регламенту (ЄС) № 223/2009 і Типового закону (Generic Law on Official Statistics).</p>	<p>господарювання, у тому числі суб'єкти малого підприємництва): Витрати залишаються без змін.</p>	
--	---	--	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи / причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
---------	---	--

Альтернатива 1	При цій альтернативі розв'язання проблеми, визначеної в розділі I цього аналізу регуляторного впливу, не є можливим.	В подальшому, при змінах соціально-економічного розвитку суспільства, може негативно вплинути спроможність забезпечувати користувачів достовірною інформацією щодо економічної, соціальної, демографічної та екологічної ситуації в Україні та її регіонах.
Альтернатива 2	Альтернатива повною мірою забезпечує розв'язання всіх проблем, визначених у розділі I цього аналізу регуляторного впливу. Реалізація цієї альтернативи не потребує додаткових витрат.	На запровадження регуляторного акта може вплинути такий зовнішній чинник, як зміна <i>acquis</i> ЄС у сфері статистики.

З огляду на вищевикладене, прийняття нового редакції Закону України "Про офіційну статистику" є найбільш доцільним та ефективним способом досягнення зазначених цілей.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Основним механізмом для розв'язання визначеної проблеми є прийняття нормативно-правового акта, яким врегульовуються проблеми, визначені в розділі I Аналізу регуляторного впливу, шляхом прийняття Закону України "Про офіційну статистику", який передбачатиме положення щодо:

1) застосування єдиної термінології в сфері офіційної статистики відповідно до регламентів ЄС, якими встановлюються вимоги до статистичних спостережень, передбачених у Збірнику статистичних вимог (Компендіумі зі статистичних вимог);

2) здійснення державної статистичної діяльності відповідно до визначених принципів Кодексом норм європейської статистики, Регламентом (ЄС) № 223/2009 та Типовим законом (Generic Law on Official Statistics);

3) запровадження експериментальної статистики – з метою визначення потреб користувачів, вивчення нових методів та джерел даних для виробництва офіційної державної статистичної інформації;

4) законодавчого закріплення окремих положень щодо захисту конфіденційних даних, що використовуються в статистичних цілях, які відповідають Регламенту (ЄС) № 223/2009 та Типовому закону (Generic Law on Official Statistics);

5) встановлення зобов'язань виробників офіційної статистики по забезпеченню якості, які передбачають оцінку та покращення якості, перевірку та редагування даних, комбінування даних з різних джерел, здійснення

співставлення даних та використання статистичних методів оцінки для заповнення відсутніх даних.

Для впровадження цього регуляторного акта необхідно забезпечити інформування виробників офіційної статистики (органи державної статистики та інші державні органи, уповноваженні окремими законами здійснювати виробництво і поширення офіційної державної статистичної інформації) про запровадження статистичної системи гармонізованої з європейськими нормами та стандартами, а також дотримання вищезазначених положень Закону України "Про офіційну статистику".

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Прийняття проекту Закону передбачає виконання зобов'язань визначених статтею 355 глави 5 розділу V Угоди про асоціацію Україна – ЄС.

Реалізація регуляторного акта органами державної статистики та іншими виробниками офіційної статистики не потребує додаткових витрат з бюджету, оскільки здійснюватиметься в межах повноважень відповідних органів.

Тому, розрахунки бюджетних витрат, а також інші витрати, пов'язані із реалізацією проекту Закону, відсутні.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта не може бути обмежений у часі.

Відповідно до розділу XI проекту Закону цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію з 1 січня 2023 року.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозні значення показників такі:

1) додаткових надходжень до державного та місцевих бюджетів і цільових фондів не передбачено;

2) дія акта поширюватиметься на органи державної статистики та інші державні органи, уповноваженні окремими законами здійснювати виробництво і поширення офіційної державної статистичної інформації;

3) рівень поінформованості респондентів, користувачів офіційної державної статистичної інформації з основних положень акта – середній;

4) витрати коштів і часу органів державної статистики та інших державних органів, уповноважених окремими законами здійснювати виробництво і поширення офіційної державної статистичної інформації, не зміняться.

Під час проведення відстеження результативності регуляторного акта буде використовуватись такий показник як кількість звернень від суб'єктів, на яких поширюється дія цього акту щодо необхідності приведення його у відповідність з принципами державної регуляторної політики.

Якісним показником результативності є виконання виробниками офіційної статистики вимог регуляторного акта. Висновок щодо цього показника можна буде зробити за результатами застосування його норм на практиці.

Проект Закону оприлюднений на офіційному вебсайті Держстату <http://www.ukrstat.gov.ua>.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта не потребує додаткових організаційних заходів Держстату і проводитиметься на підставі аналізу застосування норм цього регуляторного акта в рамках здійснення державної статистичної діяльності.

Оцінка впровадження та виконання вимог цього регуляторного акта може бути здійснена під час відстежень його результативності.

Оскільки для визначення значень показників результативності регуляторного акта використовуватимуться статистичні дані, то базове відстеження результативності здійснюватиметься через рік з дня його оприлюднення.

Повторне відстеження результативності буде проведено через два роки після набрання чинності регуляторним актом.

Періодичне відстеження результативності здійснюватиметься раз на три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження шляхом порівняння показників із аналогічними показниками, що встановлені під час повторного відстеження.

Відстеження результативності буде проводитися за допомогою статистичного методу шляхом збору та аналізу статистичних даних щодо врегульованого нормативним актом питання.

Голова Держстату

Ігор ВЕРНЕР